

Helppo hengittää

Joensuun strategia 2021–2025

Puolivälitarkastelu 8/2023 VALT 28.8.2023

J • ENSUU

Sisältö

Esipuhe	3
Helppo hengittää.....	4
Toiminta-ajatus.....	6
Arvot.....	7
Brändikiteytys – ydinviestimme	8
Erotumme muista – näihin panostamme	10
Toimintaa ohjaavat periaatteet	13
Strategiset painopisteet	14
Investointien priorisoinnin periaatteet	22
Strategiaviestinnän periaatteet	23
Seuranta ja päivittäminen	24
Liitteet	25

Esipuhe

Joensuun strategia valtuustokaudelle 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa marraskuussa 2021. Puolivälitarkastelun yhteydessä tehdyt päivitykset on hyväksytty valtuustossa elokuussa 2023.

Helppo hengittää -strategiassa linjataan Joensuun toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteet, jotka ohjaavat talousarvion laatimista ja kaupungin toimintaa. Toiminta-ajatus on pitää Joensuu kasvukaupunkina jatkossakin. Ensi vaiheessa saavutetaan 80 000 asukasta, josta edelleen kohti Suomen 10. suurimman kaupungin asemaa. Asukkaiden tavoitellaan olevan hyvinvoivia ja onnellisia.

Toimintaympäristön näkymä on edelleen vaikeasti ennustettava. Strategian toimeenpanossa kiinnitetään erityishuomiota toimintaympäristön tilannekuvaan, reagointinopeuteen ja joustavuuteen. Tarvittaessa strategiaa tarkastetaan.

Syyskuussa 2023,

Sami Laakkonen
strategiajohtaja

Helppo hengittää

Asukaslukumme kasvaa, investoimme elinvoimaan ja pidämme Joensuun kasvukaupunkien joukossa. Saavutamme 80 000 asukkaan kaupungin vuonna 2025. Tavoittelemme Suomen kymmenenneksi suurimman kaupungin asemaa vuoteen 2030 mennessä. Olemme vahvasti muuttovoittokaupunki.

Meillä arki sujuu ja luonto voimaannuttaa. Jokainen voi olla aidosti oma itsensä tietäen olevansa hyväksytty sellaisena kuin on.

*Osallisuuden,
menon ja
meiningin
Joensuu*

*Kasvatuksen,
opetuksen ja
opiskelun
Joensuu*

*Osaavan ja
innostuneen
henkilöstön
Joensuu*

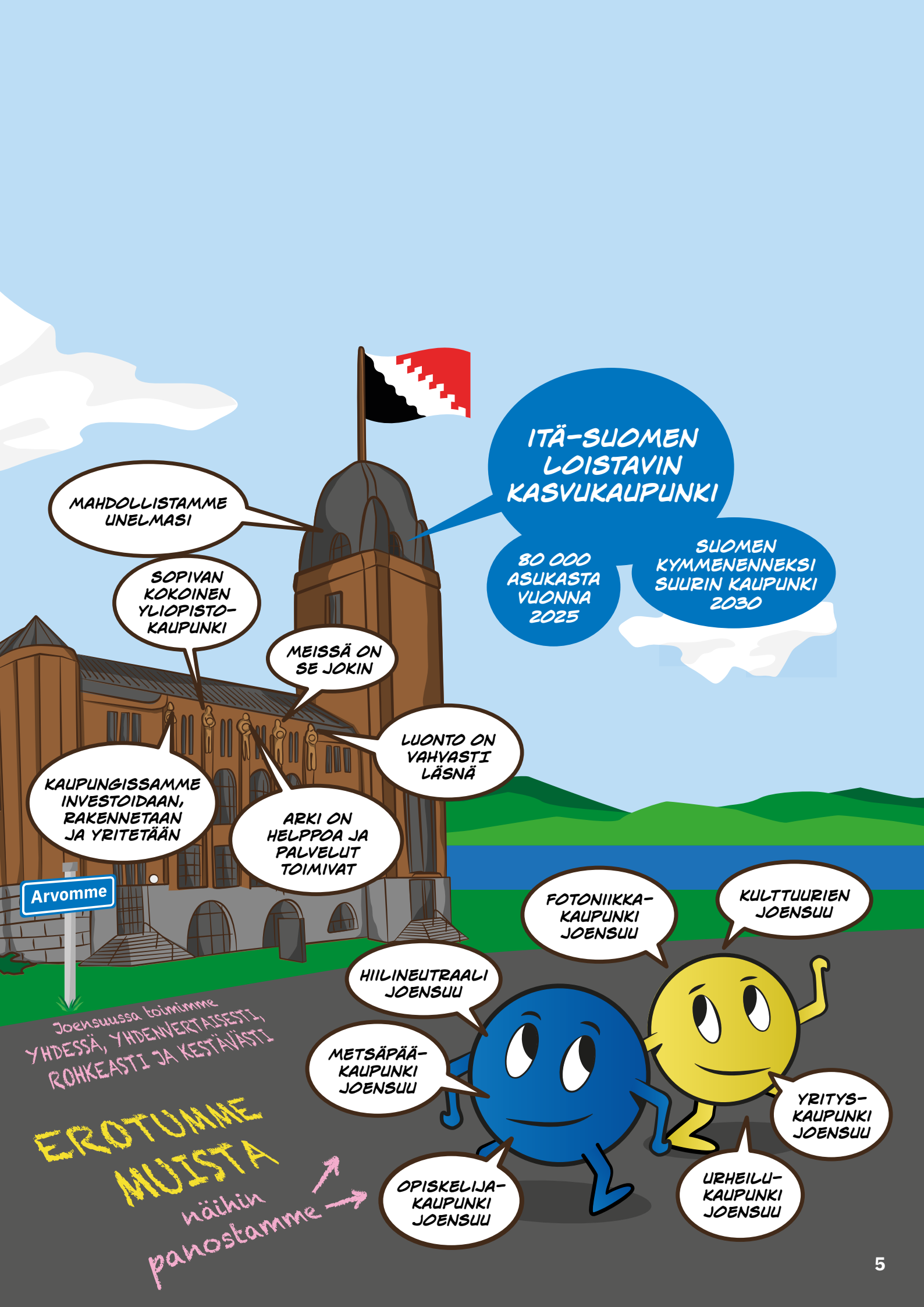
*Elinvoiman,
yrittäjyyden
ja työllisyyden
Joensuu*

*Tavoitteena
hyvinvoivat
ja onnelliset
asukkaat*

*Kestävän
kaupunki-
ympäristön
Joensuu*

*Vakaan ja
vastuullisen
talouden
Joensuu*

**STRATEGISET
PAINOPISTEET**

ITÄ-SUOMEN
LOISTAVIN
KASVUKAUPUNKI

80 000
ASUKASTA
VUONNA
2025

SUOMEN
KYMMENENNEKSI
SUURIN KAUPUNKI
2030

MAHDOLLISTAMME
UNELMASI

SOPIVAN
KOKOINEN
YLIOPISTO-
KAUPUNKI

MEISSÄ ON
SE JOKIN

LUONTO ON
VAHVASTI
LÄSNÄ

KAUPUNGISSAMME
INVESTOIDAAN,
RAKENNETAAN
JA YRITETÄÄN

ARKI ON
HELPPOA JA
PALVELUT
TOIMIVAT

Arvomme

FOTONIIKKA-
KAUPUNKI
JOENSUU

KULTTUURIEN
JOENSUU

HIILINEUTRAALI
JOENSUU

METSÄPÄÄ-
KAUPUNKI
JOENSUU

YRITYS-
KAUPUNKI
JOENSUU

OPISKELIJA-
KAUPUNKI
JOENSUU

URHEILU-
KAUPUNKI
JOENSUU

Joensuussa toimimme
YHDESSÄ, YHDENVERTAISESTI,
ROHKEASTI JA KESTÄVÄSTI

EROTUMME
MUISTA

näihin
panostamme

Toiminta-ajatus

Joensuu – Itä-Suomen loistavin kasvukaupunki. Kaupungissamme investoidaan, rakennetaan ja yritetään.

- *80 000 asukasta 2025 mennessä.*
- *Suomen 10. suurin kaupunki 2030 mennessä.*

Hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat.

- *Sopivankokoinen yliopistokaupunki, jossa arki on helppoa, palvelut toimivat ja luonto on vahvasti läsnä.*
- *Olemme sinua varten ja mahdollistamme unelmasi. Meissä on se jokin.*

Arvot

Joensuussa toimimme yhdessä, yhdenvertaisesti, rohkeasti ja kestävästi.

- Joensuussa kuuntelemme toisiamme. Rakennamme kaupunkiamme ja palvelujamme niin, että ne palvelevat joensuulaisia mahdollisimman hyvin. Meitä on helppo lähestyä ja teemme asiat yhteistyössä. Päätöksentekomme on avointa ja läpinäkyvää.
- Ihmiset tekevät Joensuun. On monta tapaa olla joensuulainen. Kunnioitamme toisiamme ja annamme jokaisen elää omannäköistään elämää. Kohtelemme kaikkia ihmisiä oikeudenmukaisesti. Toivotamme kaikki ihmiset tervetulleeksi.
- Yhdessä tekemällä uskallamme kokeilla ja luoda uutta. Kaikkea toimintaamme leimaa jatkuvan kehittämisen periaate ja näytämme suuntaa meille tärkeissä asioissa.
- Varmistamme kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja kaupunkimme tulevaisuuden toimimalla taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästi. Joensuu on turvallinen paikka asua. Elämme upean luonnon ympäröimänä ja vaalimme sen säilymistä myös tuleville sukupolville.

Brändikiteytys – ydinviestimme

*Joensuu –
helppo
hengittää.*

”

*Meillä arki sujuu
ja luonto
voimaannuttaa.*

*Jokainen voi olla aidosti
oma itsensä tietäen
olevansa hyväksytty
sellaisena kuin on.*

Erotumme muista – näihin panostamme

*Opiskelija-
kaupunki
Joensuu*

*Metsäpää-
kaupunki
Joensuu*

*Metsien ja
biotalouden osaaja*

*Vahva ja
monipuolinen
kouluttaja*

*Hiili-
neutraali
Joensuu*

*Ympäristöstään
huolehtiva*

*Fotoniikka-
kaupunki
Joensuu*

*Valon ja
fotoniikan
tietäjä*

*Yritys-
kaupunki
Joensuu*

Yrittäjyyden edistäjä

*Taidetta, luovuutta
ja tarinoita*

*Kulttuurien
Joensuu*

*Urheilu-
kaupunki
Joensuu*

*Liikkuvan
ihmisen
ystävä*

Toimintaa ohjaavat periaatteet

- Strategia ohjaa koko kaupunkikonsernin tekemistä.
- Konserni- ja omistajaohjauksemme on kannustavaa, tavoitteellista ja pitkäjänteistä.
- Toimintakulttuurimme perusta on asukas- ja asiakaslähtöinen palvelu.
- Valmistaudumme TE2024 palvelut uudistuksen jälkeiseen aikaan.
- Pidämme talouden tasolla, joka turvaa kaupungin toimintojen jatkuvuuden ja kehittämisen.
- Hyvinvointisuunnitelman mukaisesti panostamme hyvinvointiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin. Olemme lapsi-, perhe- ja ikäystävällinen kaupunki.
- Järjestämme palvelut kuntalaisten ja alueiden tarpeita ennakoiden, laadukkaasti ja kustannustehokkaasti sekä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Varmistamme saatavuuden, esteettömyyden ja sähköiset palvelukanavat.
- Edistämme turvallisuutta ja valmiutta laaja-alaisella yhteistyöllä. Hallitsemme riskejä.
- Vaikutusten arviointi on kiinteä osa päätöksentekoa.
- Hyödynnämme aktiivisesti ulkopuolisen hankerahoituksen mahdollisuudet kaupunkikonsernin kehittämisessä.
- Olemme kansainvälisiä ja verkostoidumme aktiivisesti.

Strategiset painopisteet

*Osallisuuden,
menon ja
meaningin
Joensuu*

*Kasvatuksen,
opetuksen ja
opiskelun
Joensuu*

*Elinvoiman,
yrittäjyyden
ja työllisyyden
Joensuu*

*Tavoitteena
hyvinvoivat
ja onnelliset
asukkaat*

*Itä-Suomen
loistavin kasvu-
kaupunki*

*Osaavan ja
innostuneen
henkilöstön
Joensuu*

*80 000
asukasta
vuoteen 2025
mnessä*

*Vakaan ja
vastuullisen
talouden
Joensuu*

*Kestävän
kaupunki-
ympäristön
Joensuu*

Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu

Tavoitelinjaukset

1. Pidämme verotuksen kilpailukykyisenä tarkalla taloudenpidolla ja verotuloja lisäävällä elinvoimapolitiikalla. Kaupungin toimintamenot ja investoinnit mitoitetaan tulokehitys ja kantokyky huomioiden. Lainakannan sekä vuokra- ja leasingvastuiden taso vakautetaan.
2. Vuoden 2024 talousarvion ja vuosien 2024–2026 taloussuunnitelmakauden investointikehitys on enintään 130 miljoonaa euroa. Samassa yhteydessä valmistellaan laaja-alainen talouden tasapainon varmistava toimenpideohjelma.
3. Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digiohjelman tavoitteiden toteuttaminen otetaan luontaiseksi osaksi kaupungin kaikkea toimintaa. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteysien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.
4. Vastuullinen omaisuuden hoito. Toimitilojen käyttöaste pidetään korkealla ja omaisuuden korjausvelka alhaalla ennakoivalla toimitila-, palveluverkko- ja investointisuunnittelulla.
5. Toteutamme hankintamme laadukkaasti, tehokkaasti, kestävästi ja innovatiivisesti. Alueellisia/paikallisia yrityksiä hyödynnetään entistä paremmin.

Avainmittarit

- tilikauden yli-/alijäämä
- nettomenojen muutosprosentti
- kaupungin laina- ja vuokravastuut euroa/asukas
- kunnallisveroprosentti
- korjausvelan määrä euroissa
- voimassa olevien hankintasopimusten vuositason kokonaisympäryksen joensuulaisten ja pohjoiskarjalaisien toimittajien osuus
- kaupungin tyhjien tilojen lukumäärä

Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu

Tavoitelinjaukset

1. Asukaslukumme kasvaa, investoimme elinvoimaan ja pidämme Joensuun kasvukaupunkien joukossa etenemällä kohti 80 000 asukkaan kaupunkia 2025 mennessä, ja Suomen 10. suurimman kaupungin asemaa vuoteen 2030 mennessä. Olemme vahvasti muutovoitto kaupunki ja avoimia kuntarakennepöytäkustelulle. Vahvistamme markkinointia.
2. Joensuun saavutettavuus paranee kaikilla liikennemuodoilla sekä henkilö- että tavaraliikenteessä. Lentoliikenteen jatkuvuus turvataan ja Joensuun syväsatamaa kehitetään eri liikennemuotojen solmupisteiksi. Junaliikennettä nopeutetaan ja vuorotarjontaa lisätään. Tieverkolla tavoitteena on sujuva ja turvallinen henkilöliikenne sekä teollisuuden kuljetukset.
3. Tähtäämme Suomen yritysvälisimmäksi kaupungiksi. Mahdollistamme yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uusien yritysten syntymisen. Vahvuutemme tunnetaan maailmalla ja meille sijoittuu uusia investointeja ja osajia. Hyödynnämme vihreän siirtymän mahdollisuudet ja rahoituskanavat. Yrityksiä palvelemme yrityskaupunkiohjelman palvelupauksen mukaisesti – kokonaisvaltaisesti ja luvatussa määräajassa.
4. Hyödynnämme muuttuneen geopolittisen tilanteen ja mahdollisuudet siten, että Joensuuhun sijoittuu huoltovarmuudesta ja toimitusketjuista riippuvaista toimintaa ja osaamista sekä maanpuolustuksen tehtäviä
5. Valmistaudumme TE-palvelujen siirtymiseen valtiolta kunnalle johtamalla maakunnallista muutosvalmistelua. Parannamme työllisyyttä kohti valtakunnan keskiarvoa ja edistämme nopeaa työllistymistä. Panostamme osaamista ja työkykyä parantaviin palveluihin yhdessä kumppanien kanssa muodostamalla työllisyyden ekosysteemin.
6. Turvaamme työvoiman saatuuden ja edistämme paikka-riippumattoman työn tekemisen mahdollisuuksia. Edistämme koulutus- ja työperäistä maahanmuuttoa ja kotoutumista keskitetyllä toimintamallilla ja uusien kokeiluin.

Avainmittarit

- väkiluku
- nettomuutto kotimaassa ja ulkomailta
- viikkolentovuorot
- junavuorot Joensuusta Helsinkiin, Pieksämäelle ja Nurmekseen
- työpaikat
- yritysten liikevaihto
- uusien Joensuuhun sijoittuneiden yritysten investoinnit ja työpaikat
- yrittäjien kuntabarometri
- työttömyys- ja työllisyysaste

Kestävän kaupunki- ympäristön Joensuu

Tavoitelinjaukset

1. Olemme ilmastotyön edelläkävijä. Toteutamme hiilineutraaliustavoitteen 2025 mennessä ja huomioimme ilmastovaikutukset kaikessa toiminnassa. Toteutamme ilmastoviisasta rakentamista ja lisäämme luonnon monimuotoisuutta.
2. Kehitämme Joensuuta alueena monimuotoisesti, alueiden erilaisuus ja niiden uudistuminen sekä lähivirkistystarpeet huomioiden. Mahdollistamme turvallisen ja toimivan arjen sekä sujuvan liikenteen kaikenikäisille ja erityisryhmille.
3. Aktiivisella maapolitiikalla turvaamme vetovoimaisen ja monipuolisen tonttivarannon kasvavan kaupungin asuntojen ja yritystonttien tarpeeseen. Yhteensovitamme maa- ja asuntopoliittiset ohjelmat. Toteutamme symmetristä kaupunkia suunnitelmallisesti.
4. Kehitämme kaupunkikeskustaa elinvoimaiseksi kaikkien yhteiseksi olohuoneeksi, ympärivuotiseksi kulttuurin ja kohtaamisten paikaksi ja halutuksi asumispaikaksi. Torin ja ydinkeskustan vetovoimaa lisätään yhä halutummaksi paikaksi yrityksille ja ihmisille.
5. Hyödynnämme Pielisjoen ja Pyhäselän täysimääräisesti symmetrisen kaupungin vision mukaisesti ja esim. ideakilpailujen kautta. Kehitämme joenrantojen tonttivarantoja.

Avainmittarit

- CO₂-päästöt ja hiilitase
- joukkoliikenteen matkustajamäärät
- luovutetut tontit
- tonttivaranto
- keskustan tyhjä liikehuoneistot

Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu

Tavoitelinjaukset

1. Mahdollistamme turvallisen kasvun polun. Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Olemme lapsi- ja perheystävällinen kaupunki. Lasten ja nuorten etu huomioidaan kaikessa päätöksenteossa.
2. Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia sekä vahvistamme lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta. Kehitämme ja lisäämme nuorten vapaa-ajanviettopaikkoja. Edistämme arkiliikuntamahdollisuuksia.
3. Kasvatuksemme ja koulutuksemme on laadukasta ja osaamisemme on kansallisesti arvostettua. Edistämme tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
4. Vahvistamme asemaamme opiskelijakaupunkina ja nostamme näkyvyytemme uudelle tasolle. Viestimme opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksista, palveluista ja tapahtumista yhteistyössä oppilaitosten ja opiskelijoiden kanssa. Jalkautamme opiskelijakaupunki Joensuu -ohjelman.
5. Panostamme opiskelijarekrytointiin ja lisäämme harjoittelupaikkayhteistyötä kaikilla koulutusasteilla. Koulutamme työelämälähtöisesti ja saamme opiskelijat kiinnittymään kaupunkiin ja työelämään.

Avainmittarit

- elämänsä erittäin tai melko tyytyväisten lasten ja nuorten osuus ikäluokasta
- terveydentilansa erittäin tai melko hyväksi kokevien lasten ja nuorten osuus ikäluokasta
- sijoittuminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin
- syrjintää koulussa tai vapaa-ajalla kokevien nuorten osuus ikäluokasta
- opiskelukaupunkien mainetutkimuksen sijoitus suositteluhaluudessa

Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu

Tavoitelinjaukset

1. Olemme veto- ja pitovoimainen kaupunkityönantaja. Huomioimme työntekijän ja mahdollisen perheen muun elämän, tarjoten joustoja ja soviteltua ja räätälöityä työnantajapolitiikkaa. Lisäämme ja vahvistamme työnantajanäkyvyyttämme.
2. Edistämme henkilöstön työssä kehittymistä, osaamista ja työhyvinvointia. Tarjoamme mahdollisuuden kehittyä tehtävässä ja uralla. Tarjoamme laadukkaat työterveyspalvelut.
3. Kehitämme toimintatapojamme sekä johtamista vahvistamaan osallistumista, vastuunottoa ja onnistumista. Viestintä ja vuorovaikutteisuus on tärkeää, jotta työntekijä kokee olonsa tärkeäksi ja turvalliseksi.

Avainmittarit

- vakituisten rekrytointien täyttöprosentti ja hakijamäärä
- kaupungin henkilöstön lähtövaihtuvuus
- työkyvyttömyyskustannukset ja suhteutus verrokkikaupunkeihin
- sairauspoissaolot/htv, vertailu omaan ja verrokki-kaupunkien kehitykseen

Osallisuuden, menon ja meaningin Joensuu

Tavoitelinjaukset

1. Edistämme Jokaisen Joensuuta. Vahvistamme asukkaiden sekä järjestöjen osallistumis-, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Olemme osallisuuden ja kumppanuuden edelläkävijä. Mahdollistamme osallisuuden kokemuksen kaikenikäisille ja erityisryhmille. Kehitämme osallistavaa budjetointia. Luomme monikulttuurisia kohtaamispaikkoja, joissa syntyy vuoropuhelua esimerkiksi kirjastojen yhteyteen. Rakennamme kokeilevaa toimintakulttuuria. Teemme vaikuttavaa ja monialaista yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.
2. Vahvistamme Joensuun tunnettuutta tapahtumakaupunkina yhdessä suur tapahtumakumppanien kanssa. Etsimme Joensuuhun uusia valtakunnallisia suur tapahtumia. Luomme mahdollistavan tekemisen meaningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Karjalaisuus näkyy vahvasti. Vieraanvaraisuutemme on voimavara.

3. Kulttuuri kuuluu kaikille tuottaen hyvinvointia ja elinvoimaa. Kulttuuri ja luovuus nähdään henkisenä voimavarana, joka lisää ihmisten vuorovaikutusta ja osallisuutta, vahvistaa kaupunkimme ainutlaatuisuutta, sekä tukee yrittäjyyttä, työllisyyttä ja kotoutumista.
4. Jatkamme Urheilukaupunki Joensuu-ohjelman toimeenpanoa. Edistämme kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä tukemalla kaiken ikäisten liikunnallista ja aktiivista elämäntapaa sekä panostamme laaja-alaisesti ennaltaehkäisevään toimintaan. Kehitämme liikkumisen olosuhteita koko kaupungin alueella. Mehtimäen aluetta kehitetään Suomen hienoimmaksi keskellä kaupunkia sijaitsevaksi toiminnan ja palvelujen keskittymäksi.

Toimimme ikäihmisten turvallisen ja aktiivisen arjen edistäjänä, ja toteutamme perheliikuntamarkkinointia perheellisille.

5. Mahdollistamme matkailun kasvuloikan panostamalla saavutettaviin ja digitaalisesti myytävissä oleviin tapahtumiin, kulttuuriin sekä urheiluun. Nämä vetovoimatekijät yhdistettynä kestävästi kehittyviin luontokohteisiin ja ohjelmapalveluihin hyödyttävät alueemme matkailuliiketoimintaa ja investointeja.
6. Edistämme kirjastopalveluilla ja kansalaisopistolla monipuolista elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta ja osallisuutta, sekä oman hyvinvoinnin edistämistä. Kirjastot turvaavat monilukutaitoa ja lukuintoa.

Avainmittarit

- äänestysprosenttien seuranta kaikissa vaaleissa
- tapahtumien lukumäärä
- tapahtumien kävijämäärä
- rekisteröidyt majoitusyöpymiset
- liikunta-aktiivisuus
- tea-viisarin pistemäärät
- kirjastojen lainausmäärät asukasta kohden ja vertailu koko maahan

Investointien priorisoinnin periaatteet

Yhdyskunta-tekniikka

- Uudisrakentaminen turvataan ja kaavoitetut alueet tehdään valmiiksi.
- Elinkeinoelämää edistävät kohteet.
- Vastuiden toteuttaminen kumppanuushankkeissa (valtio, yritykset).
- Omaisuuden arvo säilytetään ja korjausvelkaa pienennetään.

Toimitilat

- Palveluverkon kannalta välttämättömät kohteet (koulut, päiväkodit).
- Tilojen terveellisyydestä, kunnosta ja esteettömyydestä huolehtiminen sekä korjausvelan pienentäminen.
- Liikuntaa, vapaa-ajantoimintoja ja kulttuuria tukevan palveluverkon täydentäminen.

Investointikehyksen 130 M€ arvioidaan mahdollistavan seuraavien hankkeiden toteuttamisen vuosina 2024–2026

Päätetyt ja toteutuksessa olevat investoinnit:

- Enon uusi alakoulu
- Jäähallin peruskorjaus ja laajennus
- Kaupungintalon muutostyöt Pohjois-Karjalan Museoksi
- Hammaslahden alakoulu

Vuosina 2024–2026 toteutuvat tai käynnistyvät hankkeet:

- Aiemmin päätetyt Enon alakoulu, jäähallin peruskorjaus, kaupungintalo museoksi ja Hammaslahden alakoulu

- Reijolan alakoulu ja päiväkotit
- Penttilän päiväkodin laajennus
- Heinävaaran päiväkotit
- Taidemuseon perusparannus
- Teatteriravintolan keittiö ja lasiterassi
- Mehtimäen kentän pukukopit (vain välttämättömät)
- Pienet hankkeet (kohteet tarkentuvat vuosittain)

Strategiaviestinnän periaatteet

- Strategia on koko kaupunki-konsernin yhteinen suunta tulevaisuuteen.
- Viestimme strategiasta aktiivisesti ja luomme mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa.
- Toteutamme strategiaa asukas- ja asiakaslähtöisesti, yhteistyössä ja uudistuen.
- Viestimme strategian toteutumisesta vuosittain kaupungin tilinpäätöksen yhteydessä.
- Käytämme viestinnässä ”Joensuun strateginen hanke” -tunnusta ja uudistamme internetsivujen sisällön strategiaa koskien.

Seuranta ja päivittäminen

- Seuraamme sekä tavoitelinjausten ja mittareiden toteutumista että toimintaympäristön muutosta (näkemys toimintaympäristön kehityksestä).
- Vuosittain kaupungin talousarvion laadinnan yhteydessä strategian pohjalta asetetaan toiminnalliset tavoitteet, joiden toteutumaa arvioidaan tilinpäätöksen ja tarvittavalla tavalla myös osavuosikatsausten yhteydessä. Avainmittareiden toteutuma raportoidaan vain tilinpäätöksessä.
- Strategian toteuttamiseksi laadimme lakisääteiset ja muut välttämättömiksi katsottavat ohjelmat.
- Omistajaohjauksen tavoite- ja tulos-sopimuksin edistämme strategian tavoitteiden toteutumista.
- Tehostamme hanketoiminnan strategista ohjausta ja vaikuttavuuden seurantaa hankesalkutuksen keinoin.
- Päivitämme strategian vähintään kerran valtuustokauden aikana (puolivälitarkastelu) tai tarvittaessa.

Liitteet

LIITE 1: Toimintaympäristönäkemys –

Päivitetyt strategiset taustaoletukset 2023–2025

LIITE 2: Avainmittarit tavoitetasoineen ja seurattavat mittarit

LIITE 3: Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden strategiaohjaustaulukko

LIITE 4: Joensuun väestökehityksen osatekijät 2017-2022 ja Suomen suurimmat kaupungit TOP 15

Liite 1: Toimintaympäristönäkemys – Päivitetyt strategiset taustaoletukset 2023–2025

Liikennevalomallilla arvioidaan taustaoletuksen voimassaoloa vuosittain.

Talouskehitys

Maailmantalouden kasvu piristyy hiljalleen. Suomen keskeisten vientimarkkinoiden paraneminen on kuitenkin hidasta. Korkeat korot jarruttavat investointeja.

Suomen talouskasvu jää 2023 nollan tuntumaan. Inflaation hidastuminen parantaa vähitellen kotitalouksien ostovoimaa ja vauhdittaa talouden kasvua.

Siirtyminen kohti vähähiilisyttä ja kiertotaloutta vaikuttaa vahvasti talousjärjestelmän rakenteisiin ja yritysten toimintaan. Uudet energialähteet ja sähköistyminen muuttavat yhteiskuntaa.

Kuntatalous ja hallinto

Kuntatalouden kestävyys jatkaa heikkenemistä ja alijäämäisten kuntien lukumäärä kasvaa. Paine kuntien lukumäärän vähentämiseen kasvaa.

Hyvinvointialueiden ja kuntien kilpailu valtionrahoituksesta kovenee. Valtion aluehallintoa uudistetaan.

Elinvoiman edistäminen sekä työllisyys tulevat entistä vahvemmin kunnan tehtäviksi. Työvoimahallinto siirtyy kunnille 2025 mennessä.

Työvoima ja työmarkkinat

Työn tuottavuus paranee. Yrittäjyys, monipaikkaisuus ja uudet työn tekemisen muodot yleistyvät.

Suomen työvoiman määrä laskee. Maahanmuutto ei kykene korvaamaan vajetta täysimääräisesti ja rekrytointiongelmät pahenevat.

Suomen työllisyysaste nousee 76 % tuntumaan vuoteen 2025 mennessä.

Digitalisaatio ja liikenneyhteydet

Yhteiskunnan kokonaisvaltainen digitalisaatio, data- ja alustatalous sekä sähköistyminen kiihtyvät.

Kansainvälinen lentoliikenne elpyy ja ylittää koronakriisiä edeltäneen tason. Lentoliikenteeseen kohdistuva ilmasto-keskustelu lisääntyy.

Raideliikenteen kehittämiseen panostetaan EU:ssa ja Suomessa voimallisesti.

Sähkönsiirtoverkkojen kehitys ja kapasiteetti nousee tärkeäksi alueelliseksi kilpailukytekijäksi.

Korkeakouluverkosto ja osaaminen

Kilpailu opiskelijoista kiristyy ja korkeakoulujen näkymät uhkaavat eriytyä ikäluokkien pienentyessä.

Korkeakoulujen rakenteeseen ja lukumäärään ei tule muutoksia valtuustokauden 2021–2025 aikana.

Ulkopuolisen hanke- ja kumppanirahoituksen merkitys sekä verkostoyhteistyö korostuvat.

Suomen väestökehitys ja aluerakenne

Syntyvyys säilyy alhaisena ja väestön alueellinen keskittyminen jatkuu.

Kaupunkien välinen kilpailu työvoimasta, opiskelijoista ja investoinneista kiristyy.

Väestöllinen huoltosuhte heikenee lähes kaikissa kunnissa.

kehitty oletetusti

kehityssuunta epäselvä

kehitty poikkeavaan suuntaan

Globaali ympäristön tila, luonnonvarat ja ilmasto

Poikkeukselliset sääilmiöt yleistyvät. Ilmastomuutoksen yhteiskunnalliset vaikutukset tulevat näkyviksi ja vaikeutuvat.

Luonnonvarojen globaali ylikulutus jatkuu ja biodiversiteetti köyhtyy. Ekosysteemeihin kohdistuu kasvavaa painetta myös Suomessa.

Ympäristöterveyden, energian, huoltovarmuuden ja puhtaiden vesivarantojen merkitys kasvaa.

Kansainvälinen järjestelmä ja demokratia

Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan vaikuttaa syvästi ja pitkäaikaisesti kansainväliseen yhteistyöhön, geopolitiikkaan ja talouteen.

Kansainvälisen toimintaympäristön yleinen näkymä jatkuu vaikeasti ennustettavana. Huoltovarmuus, varautuminen ja turvallisuus korostuvat kaikkialla maailmassa.

Yhden asian liikkeet ja informaatiovaikuttaminen yleistyvät. Verkostomaisen toiminnan ja faktaperusteisen viestinnän merkitys korostuu.

kehittyy oletetusti

kehityssuunta epäselvä

kehittyy poikkeavaan suuntaan

Liite 2: Avainmittarit tavoitetasooneen ja seurattavat mittarit

Painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu

Avainmittari	Tavoitetila 2025	Lähtötila (vuosi)
tilikauden yli/alijäämä	tasapainossa tai ylijäämäinen	tilinpäätös 4,5 M€ ylijäämäinen (2020)
nettomenojen muutosprosentti	korkeintaan verorahoituksen muutoksen verran	nettomenot 396 M€ ja verorahoitus 445 M€ (2020)
kaupungin laina- ja vuokra- vastuut €/asukas	lainakanta ja vuokravastuut €/asukas ei kasva vuoteen 2021 nähden	lainakanta ja vuokravastuut 4 650 €/asukas (2020) Ennuste 2021: 4 960 €/asukas
kunnallisveroprosentti	Joensuun suhteellinen asema isojen kaupunkien verrokkiryhmässä ei heikkene	20,50 % (2021) 21 suurimman kaupungin kunnallisveroprosentit 18,00–22,00 %, keskiarvo 20,43 % (ei painotettu)
korjausvelan määrä €	toimitilojen osalta enintään 36 M€, katujen osalta korjausvelan määrä ei kasva eli on 14,7 M€	toimitilat 36,7 M€ (2020) kadut 12,5 M€ (2020)
voimassa olevien hankintasuopimusten vuositason kokonaismyynnin joensuulaisten ja pohjoiskarjalaisten toimitajien osuus	kasvaa lähtövuodesta	täydennetään vuoden 2024 talousarviovalmistelun yhteydessä
kaupungin tyhjen tilojen lukumäärä	Tilakeskuksen vuokrattavissa olevien tyhjen tilojen määrä 10 000 h-m ²	Tilakeskuksen vuokrattavissa olevien tyhjen tilojen määrä 16 757 h-m ² (2022)

Painopiste: Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu

Avainmittari	Tavoitetila 2025	Lähtötila (vuosi)
väkiluku	80 000	76 935 (2020)
työttömyysaste	valtakunnan keskiarvo	17,1 (2020)
työllisyysaste	nousee merkittävästi	63,2 (2019)
nettomuutto kotimaassa	vähintään 300	188 (2019)
nettomaahanmuutto	500	278 (2019)
viikkolentovuorot	15	10 (2023)
junavuorot Joensuusta Helsinkiin, Pieksämäelle ja Nurmekseen	vähintään 12	arkisin 11 (2021)
työpaikat	vähintään 37 000	34 321 (2019)
yriytysten liikevaihto	nousee reaalisesti	4 988 M€ (2019)
yrittäjien kuntabarometri (sijoitus yli 50 000 asukkaan kaupunkien joukossa)	1.–3.	4. (2020)
uusien Joensuuhun sijoittuneiden yritysten investoinnit ja työpaikat	Business Joensuun tulosohjauksen mukaisesti	–

Painopiste: Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

Avainmittari	Tavoitetila 2025	Lähtötila (vuosi)
CO ₂ -päästöt ja -nielut	265 kt CO ₂ -ekv.	661 kt CO ₂ -ekv. (2007)
joukkoliikenteen matkustajamäärät	2 800 000 / vuosi	1 688 367 (2020)
luovutetut tontit	40 / vuosi	73 (2020)
tonttivaranto	asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa kolmen seuraavan vuoden tonttikysyntään	asemakaava-alueiden tonttivaranto vastaa useamman vuoden kysyntään (2022)
keskustan tyhjätkä liikehuoneistot	enintään 40	59 (4/2021)

Painopiste: Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu

Avainmittari	Tavoitetila 2025	Lähtötila (vuosi)
elämäänsä erittäin tai melko tyytyväisten lasten ja nuorten osuus ikäluokasta	nousee merkittävästi	4. ja 5. lk 85,1 % 8. ja 9. lk 71,7 % Lukio 1. ja 2. lk 71,1 % Aol 1. ja 2. lk 75,6 % (2021)
terveydentilansa erittäin tai melko hyväksi kokevien lasten ja nuorten osuus ikäluokasta	4. ja 5. lk 93 % 8. ja 9. lk 79 % Lukio 1. ja 2. lk 82 % Aol 1. ja 2. lk 80 %	4. ja 5. lk 91,7 % 8. ja 9. lk 76,3 % Lukio 1. ja 2. lk 77,3 % Aol 1. ja 2. lk 73,1% (2021)
sijoittuminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin	100 %	99,5 % (2021)
syrijintää koulussa tai vapaa-ajalla kokevien nuorten %-osuus ikäluokasta	vähenee merkittävästi	8. ja 9. lk 25,8 % Lukio 1. ja 2. lk 19,9 % Aol 1. ja 2. lk 16,3 % (2021)
opiskelukaupunkien maine-tutkimuksen sijoitus suositteluhaluudessa	sijoitus vähintään 8.	11. (2020)

Painopiste: Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu

Avainmittari	Tavoitetila 2025	Lähtötila (vuosi)
vakituisten rekrytointien täyt-töprosentti ja hakijamäärä	100 % säilyy vähintään vuoden 2020 tasolla	100 % (2020) 18 (2020)
kaupungin henkilöstön lähtöpoistuma	ei kasva	9 % (2022)
työkyvyttömyyskus-tannukset ja suhteutus verrokkikaupunkeihin	4,0 % palkkasummasta / kustannukset alle verrokkien keskiarvon	4,1 % palkkasummasta / verrokkien keskiarvo 5,5 % palkkasummasta (2020)
sairauspoissaolot / htv, ver-tailu omaan ja verrokkikau-punkien kehitykseen	12 päivää/htv / alle verrokkien keskiarvon	13 päivää/ htv (2020)

Painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu

Avainmittari	Tavoitetilä 2025	Lähtötilä (vuosi)
äänestysprosenttien seuranta kaikissa vaaleissa	valtakunnan keskiarvo	eduskuntavaalit 2023: 68,0% aluevaalit 2022: 43,6% kuntavaalit 2021: 47,6% europarlamenttivaalit 2019: 37,7% presidentinvaali 2018 (1. kierros, toista ei järjestetty): 66,4%
tapahtumien lkm.	3 500	3 315 (2019)
tapahtumien kävijämäärä	1 200 000	1 124 885 (2019)
liikunta-aktiivisuus	liikuntasuosittelusten mukaan liikkuu 19,5 %	liikuntasuosittelusten mukaan liikkuu 18,4 %
tea-viisarin pistemäärät	Pisteet 73	Pisteet 70
rekisteröidyt majoitusyöpymiset	> 220 000	179 000 (2019)
kirjastojen lainausmäärät asukasta kohden ja vertailu koko maahan	lainausten määrä / asukas on 4 korkeampi kuin koko maassa	2 112 588 lainausta (2022) (18,38 lainausta / asukas, koko maan keskiarvo 14,58 lainausta / asukas)

Seurattavat mittarit

Yhteiset

Hyvinvointisuunnitelman ja –kertomuksen mittarit, kuntalaiskysely, lapsiystävällisen kunnan mittarit, laadittujen ohjelmien mittarit, omistajaohjauksen mittarit.

Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu

Veronalaiset tulot €/asukas, kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulo, rahastojen markkina-arvojen kehitys-%, konsernin tilikauden yli/alijäämä, konsernin laina- ja vuokravastuut €/asukas, palvelujen kustannukset verrokkikaupunkeihin nähden, toimitilojen käyttöaste, innovatiivisten, sosiaalisten ja ympäristökriteerien huomiointi-% kilpailutuksissa, paikallisten tarjousten osuus kaikista tarjouksista, kuinka monessa hankinnassa on vähintään yksi paikallinen sopimustoimittaja.

Elinvoiman, yrittäjyyden ja työllisyyden Joensuu

Syntyvyys, rajanylitykset, lento- ja juna- matkustajat, rahtilaivat ja lastit, rata- ja tieinvestoinnit, uudet ja lopettaneet yritykset, pitkäaikaistyöttömät, työmarkkinatuen kuntaosuus, maahanmuuttajien työttömyysaste, työttömyyden kesto, alle 30-vuotiaat työttömät, ekosysteemisopimuksen toteutuminen.

Kestävän kaupunkiympäristön Joensuu

Kävelijöiden ja pyöräilijöiden kulkutapaosuus Pielisjoen siltojen mittauspisteissä, keskustan lauantaicin palvelevien liikkeiden lukumäärä, ilmanlaatu, keskustan pysäköintilaitosten käyttöaste.

Kasvatuksen, opetuksen ja opiskelun Joensuu

Erityisen tuen tarve, tea-viisari, kouluterveyskysely, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, tuntikehys, ryhmäkokko, oppilaitosten opiskelijakyselyt, ohjaamon asiakkuudet, opiskelijoiden sijoittumisseuranta alueelle, uudelleen- koulututtavien opiskelijoiden lkm., osallistuminen asiantuntijaverkostoihin, kansalaisopiston toiminta, kansainvälisten opiskelijoiden määrä, tutkintotavoitteisten opiskelijoiden lukumäärä, harrastamisen Suomen mallin osallistuminen ikäluokasta, tutkintokoulutuksen keskeyttäneet (2. ja 3. aste), huoltajakyselyn tulokset, elinikäisen oppimisen valmiuksien ja yhdenvertaisuuden edistäminen.

Osaavan ja innostuneen henkilöstön Joensuu

Esihenkilöarvioinnit, henkilöstökysely, työsuhteiden vakinaistaminen, KEVAN ja KELAN tilastot (mm. poissaolot ja eläköitymiset mielenterveysongelmien vuoksi).

Osallisuuden, menon ja meaningin Joensuu

Järjestökysely, kulttuuripalvelujen kävijämäärät, matkailuinvestoinnit, mara-liikevaihto, kirjastojen kävijämäärä, seniorikorttien lukumäärä, osallisuuden työkalujen käyttö kaupungin hallinnossa, järjestöjen tukeminen (eurot), kaupungin kyselyihin vastanneiden lukumäärä.

Liite 3: Talousarvion toiminnallisten tavoitteiden strategiaohjaustaulukko

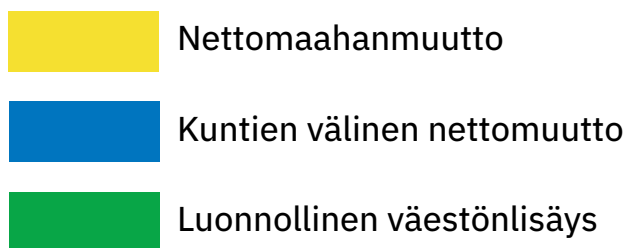
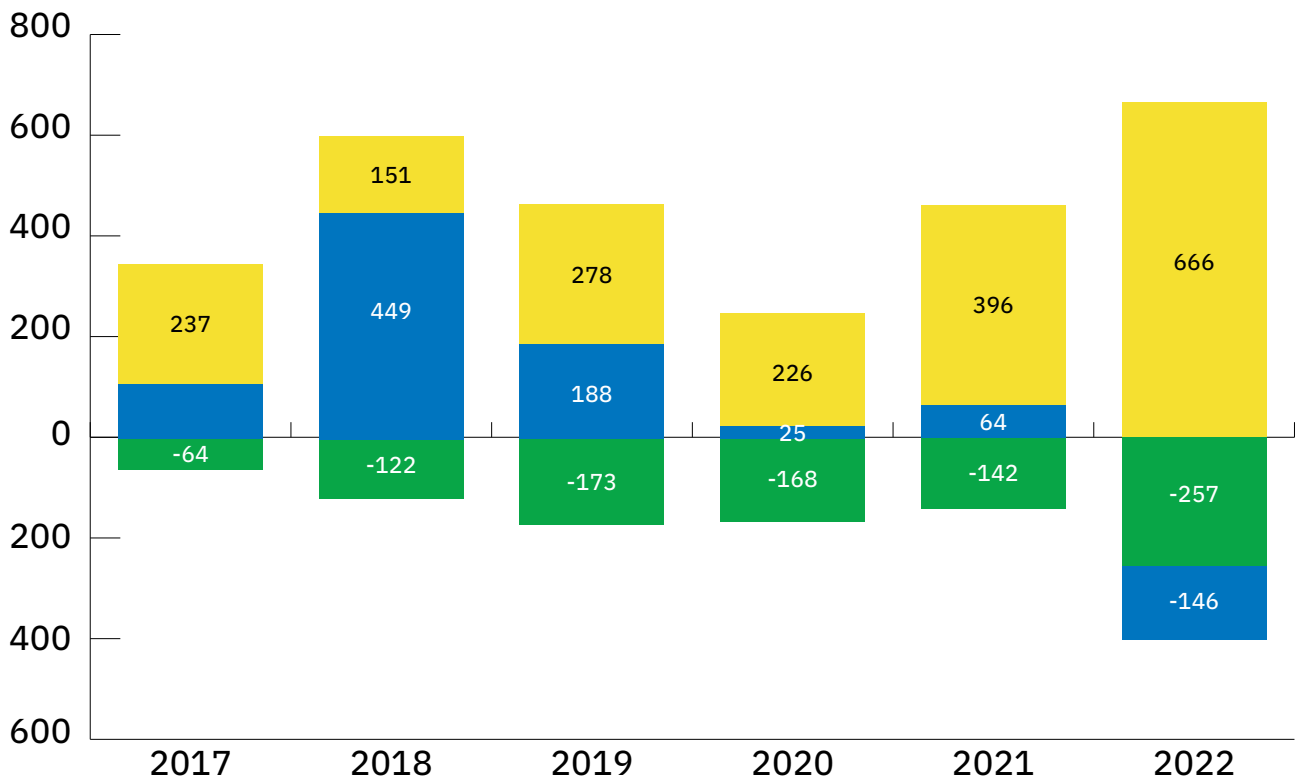
Strategian painopiste X

Tavoitelinjaus 1				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuutaho	Tilanne xx/2022 (ovk)	Toteutumaennuste (ovk)
Tavoitelinjaus 2				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuutaho	Tilanne xx/2022 (ovk)	Toteutumaennuste (ovk)
Tavoitelinjaus 3				
Toiminnallinen tavoite 2022	Mittari ja tavoitetaso 2022	Vastuutaho	Tilanne xx/2022 (ovk)	Toteutumaennuste (ovk)

Liite 5: Suurimmat kaupungit top 15 ja Joensuun väestökehityksen osatekijät 2017–2019

TOP15 kaupungit, väkiluku 2022

1. Helsinki 664 921	8. Kuopio 122 590
2. Espoo 305 179	9. Lahti 120 200
3. Tampere 249 060	10. Pori 83 242
4. Vantaa 242 917	11. Kouvola 79 434
5. Oulu 211 858	12. Joensuu 77 521
6. Turku 197 917	13. Lappeenranta 72 675
7. Jyväskylä 145 943	14. Vaasa 68 017
	15. Hämeenlinna 68 049

Lähde: MDI

J • ENSUU